

Lwowska Naukowa Biblioteka im. W. Stefanyka NAN Ukrainy. Oddział Rękopisów.

Zespół (fond) 4.

Zbiór rękopisów Biblioteki Baworowskich

Dział (opys) 1

1252. Małachowski Kazimierz, Kilka słów o rozkazach wydanych Korpusowi Generała Ramorino przez naczelnegowodza wojsk polskich... jako materiał do historii kampanii 1831 r.

STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE

Львівська наукова
бібліотека
ім. В. Стефаника
АН УРСР

ВІДДІЛ РУКОПИСІВ

Бав. 1252

Зак. 3058-4000

N° 1252

V 99

Kopirano to bytu drukowanym (Kampania Mataschowskiego)
wrobn.

Nilka Stow

o rozkazach wydanych Korpusowi
Generata Ramorino

^{przez}
Naczelnego Wodza Wzrost. Polskich po
ustąpieniu Lydne z Warszawy -
Liaho Materjal do historyi Kam-
panii 1831 roku -

Nimam ramorino ocharraina bogobol.
wieh badk, lez sedynie calem zapewnienia
by ten klony podymie sie opisu histo.
rycznego, nieciernej ab rasprylny dla
Wzrostka naszego Kampanii roku 1831. wie
znalant sie w homierowosci roslawienia idney
ze slawowerych Epoki nuroney historyi, lez
dokladnego jej wyswienienia, lub lez wytlawie
nia oney w faterym swiell, umyrtetem
oglosie dostownie kopie rozkazow wydanych
po wzrociu Warszawy Generatowi Ramorino,
areby zabezpieczajac je tym sposobem od
zaglady, podac przytemu historykowi
wzrostowu Kampanii materjaly do wyswien.
nia powodow dla klonych General Ramorino
pomimo slawowerych rozkazow ktawienia
sie, zglowna, Armia, pomimo ze rozkazy
le, iaki dowodnie ocharany roslawie, go
dowoty, pomimo ze wszelkie do marsku
iego, ocharany mu dyrekcji, powymione

pozostały przygotowania, mógł na Bugu
w kaminiarstwie podawiony itp. — Dział
rozmarów nieustęchał i kamień potarcia
weryfikacji sił naszych wódno, Majon, co lat.
wzrył, du strateg, tego jako i dyplomaty-
nego niezaprzeczone miatoby kamysu, wolał
i roduwie, exm ten niezaprzeczone wprowadził
rezultat: że rozbite lutajcie się, po kraju Mor-
pusa nasze, janki przemoineni ztami, na-
stąpiu do osuinnych janku wrocone ro-
Staty. — Wskryłcie porucy wypisane roz-
kazy wyca, guiste sa, doctownie, w prolokotu
ruchu wojska polskiego w roku 1831. —

№ 3744. Jabłonna 8 września 1831. r. —

Do JW Generata Dywizji Ramorino —
Mam zaszczyt upomnie JW Generata i
Warszawa po dwudniowym eksplumie wódno
wotowayszym kapitulowała, wojsko nasze
wyjęto w zupełności, i promarszerowało pod
Modlin. — Celem rebrania sam wysyłał
naszych sił, JW Generat w hospitem dowod.
Lwa swego promarszeruie, wódno 9. br. do
Stanisławowa wódno 10 do Kobylek lub Daley,
wódno 11 br. pod Modlin. — Wskryłcie de-
ty całej byłto na brakuie Siedleckim sz. JW
Generat rabierze z sobą, do Modlina. —
Wniary, jak do JW Generat w szosontku
ze swoim ruchem zędnym w nasr odda:
tom podpułkownik Janowicz i Majora
Sosnińskiego nad Buziem i wiliński stojącym
do Modlina marszerował rozkarsk. — Sądny

2
Wodek podpisano: Matakowicki —
Czekając się, wszakże aby był bliższy korpusowi
nieprzyjacielskich i Pragi wyjść mogących, marsz
nieślaxit korpus Ramorino na niebezpieczeństwo
ataków i flanki, tego samego dnia wyjątkiem xfa.
któremy Kapitan i kwaternier szwadronu Generalnego
Kowalskiego do Generata Ramorino i Lepiduję,
nasługującą: w której dywizyjy Marszał. Kpw.
wodek powziętych o nieprzyjacielu wiadomościach
i omieniona, została —

№ 8128. Tablonna 8 Wniesnia 1831. —

D. J. W. Generata Ramorino —
Mam zaszczyt uprzedzić J. W. Generata ix Woy.
ska nasze pro chwadniczym skłonnie Warska.
wy weszły pruzoncy miasta, — most i sta-
nie przedmowlowy Pragi oddane zostały w ręce
nieprzyjaciela. — Woysha nasze pomarszerowały
pod godzin gdzie weryfikie były nasze zbiorali
kamysłamy, J. W. Generat i ~~Devidelaw~~ i Chor.
pusem ~~Devidelawa~~ swego pomarszerowali
na Hamieneryk, gdzie szosł na Bugu raski
powinniesi. — J. W. Generat latk marszerował
bedriek arebyz dnia 10 b. m. w Hamieneryku
slana, i na prawym brzegu dalszych bexehi:
wat rokarow. — Pro drodze J. W. Generat rabni
kucheer wozelki oddziaty wlamlych szosze
oholicach, a mianowicie oddziat podpułkownik
ka Janowira szosazy nad Bugiem i i Majora
Kosnińskiego w kminsku i nad Bugiem podle
punkti szosze majazy. — Uprzedzam J. W. Gene-
rata ix officier szosawa niniey szego, ma sobie
poruczone normale skucia do J. W. Generata

klóre smie wsknie sakomunikacji —
Lpmskiam Głwo Generata ix Generat Krucko
wichei, tatoryi Urazo Perewa Przym Narodo
wego i padnego herax w kraju niema umego.
Swania — Kaxelny Wood p podpisano /
Statachowski —

dux i natym icerere niymstatem, checy
p रुपetra, pewnowia, rachowai natu, ni rothar
pwykrny doydnie Generata Ramorino, wy-
statem narajula, rukodlina Adjułanda mego
H. Sobolewskiego i duplikatem ekspedycji
pod № 8748. —

Opolucnie klóre iab w ekspedycjach tych wspom-
niono oddawia wsknie Generatowi Ramorino
sakomunikowai ma być następujące —
1° Areby starat si, iab nayspiorniej staxyci si
znani —
2° Areby unikat de mornowi spobania kor.
pusow Rosyjskich; gelyx przy Ewakuacji
w Warszawie zgodzono si, na rawierenie
krohow niympiacielskich i klórego korystai
Dla potaxrenia si nastych miatem ramiar —
koracie iednak gelyx był raxepiony, areby
si, stowownie do polnieby koruit lub pniebi,
Dla staxrenia si znani; — kłodalkiem wskat
je areby tylko w ostatniej polniebi wyjtku
semu korui, luktatem si bowem by pnie.
wczesne rozporozie krohow niympiacielskich
niepotoxyto niymkewyue, ronych pnieklow
potaxreniu si nastemu klóre ciagle uwa-
ratem newa, stanowixy, a klóre Generat
Ramorino niexnanym ni padwie, id
widolom. — Dodatek potaxreny dla tego

3
w rozkazach na piśmie ramu sercowym
mieszkał, ażeby w razie potrzeby labrowych
kamiarow narzych nie odradzić; Oficerowie
wystąpiłi prosiłi o weryfikacji labrowe, aże
dalego ażeby gdyby się znaleźli w potrzebie
interwencja rozkazow sercowych, usłnie
Generatowi Ramorino tak komunikować
się mogli. —

Podpułkownik Janowicz znajdujący się
pod pułkiem, kardy i batalionem pułkowi
pod Komendą Majora Sosnińskiego nad
Przemem, dobrał rozkaz zastąpienia mostu
Kłery pod Chanuenerzykiem dla Korpusu
Generata Ramorino postawionym miał być.
Most ten nowy został w dniu 9 Wnieśnia
a podpułkownik Janowicz dopiero w dniu
10 Wnieśnia zawiadomiony iż
je Korpus Generata Ramorino linna
wielki dyrekcyjny, most ten smost, i stał
czyt się intencją pod Kłodzinem. —

Kapitan Nowalski deputowany do niego
mu do Generata Ramorino polecenia prosił
o do Kłodzina dał raport następujący
Do Sztabu Głównego — Kapitan Sztabu

Kwatermistrzostwa Generalnego Nowalski
Sposowinie do dobranego usłnie roz-
kazu od Maczelnego Wódza Dnia 8 Wnieśnia
a godzinie 9 w Dzierżycy wyruszył z sztabem
smy na Stanisławow do tratusyna, gdzie
na Krakowie do Sieckie miałem znaleźć Gene-
rata Ramorino i tak komunikować mu
rozkaz ażeby Generat Ramorino z całym

swoin korpusem nie tracąc ani chwili czasu. Dat się zwycięża gdzie się znajdował Chamierczyk nad Bugiem gdzie ma most przygotowany do przejścia ku Modlinowi. Dla potężniejsza siły i głownej Armii, unikając wszelkiego spotkania kwatermistrzostwem wycofaw się gdzieby tenże silnie Asakowai go raził. — Dnia 9. o godzinie 8. półpotudniem zniataniem Gener. Frata Ramorino w szkodach i następstwach takomunikowatem wspomniany rozkaz. — Generat Ramorino ubolewając że nieś. Podeszła wczesniej tego rozkazu, oswiad. czył mi że wolej chwili iść iść trudnym do wykonania, że czekać do dnia 9. do godziny 11. rano na wiadomości i głownej kawalery bez skutecznie, widząc się w nagłych okolicznościach, staryt radę, wojska i postanowił Dnia tego udać się na Łuków oholo ramoscia ku Kawichostowi gdzie miał stację most na Wiśle i potężnie się z Generatem Procykim. — W chwili takomunikowania rozkazu Korpus Generata Ramorino zniataniem rozlokowany jak następuje — Łata piechota i jedna brygada iakim podobieństwem, jedna brygada piechoty i kompania Artyleryi Napoleoniana Prolich pod dowództwem Generata Kawachkiego i szymata Procyka, nad kostrzynem

na drodze swonej arcygardu. Woz pu-
su i zastawiaj sie od Warszawy, jedna
brzga da iardy i caty sklab generala Cha-
morino w Siedlach; - tego dnia wnoy
caty korpus skoncentrowac sie miał
pod Suhowem i dalszy marsz rozpo-
czaj. - General Ramorino datka
powod niemoznosci uskuteczenia
przywizionego mu rozkazu, ze bedaj
tak rozstajonym musiaby przynaj-
mniej dzień jeden stracił dla zabrania
sie między Wiatycznem a Siedlami
i rozporzadza marszu ku Bugowi, ze
korpus generala Rosen (*) posuwa
sie ciagle wzdłuż Bugu ku Kamien-
cykowi, a na drodze pomiędzy Siedlami
a Wiatycznem korpus Kawalerji nieprzy-
ciagle do Siedlacy mochy mieszka-
czekat tego czasu, ze maiaj smezkanych
siedzi konie nietylko wstawie krowie for-
sownego marszu, a w ruchu do Kamien-
cyka, mogły sie, wystawie na oblat
płochu, albo co najgorzej, byda uprzedzo-
nym przez nieprzyaciela w kamienicyku -
Niewniczkatem zrobić uwage. Generalu

(*) Korpus generala Rosen liczył walc dwie 11 szwadrony
siedzi siedzi sła korpusa generala Romanio storony
pnałepczyk pułkow polskich a nadwyskyllo, szwadron
szwadrony iardy wyzwoita pomiędzy 18 a 20 szwadrony

Ramorino rezydujący w Alchomars wy-
stał moemu bratowi iardy w dworku Libera
(*) z rozkazem skierowania na nim wszel-
kich komunikacji mogłby pasterkiem tym
sposobem błażeni, meka, uchulecnie
marer rozkazany do brameneryha na-
erem wiele rawisto, rwlaszoka re kor-
pus lidewski Generata Rosen rnzdo-
wai si, miko na wysokości i dalec
podleg do staronogich obiaznie - Gene-
rat Ramorino cozwaderyt re nieknie-
ni dwego postanowienia, kerem legor
ania re jedzicie b wyruerytem na po-
wol do Modlina - Modlin d. 12. Wres-
nia 1838. podpisano Nowaliski -
Dla uwieznienia Delacyi tej wy pom-
niei powinnienem, re po rozkazem
Generatowi Ramorino powyrzeryt
rozkarow Emisjaryner przymiot do
Modlina mata, Marlelaka, pisana, w flakty
ku francuzkim i ryzka, ttr. Dzialynskiego
w owczas turbe, adjudanta przy Generale
Ramorino petnajezo, w wyrazach
naslapnia, tych - "
" Szwagier szueca, ktory uel przy Generale
Petr. f. Skazie Sapieha Szwagier ttr. Dia-
zynskiego byl w owczas adjudantem
przy Generale Petr. f. wyjetany do was

(*) Ktory raczawery oddziem ar do samego szueca
diwa radnego przysia dojednego do przysawy
kozmu szueca -

niemogł się przednie, z powodu ka-
 śli puzajęch na drogach. Koraków, zawi-
 domia on was że korpus Ramorino
 niestaję się zwanie uwaga on bowiem
 dyrekcyę. Korpusie więzi jako wprowadza.
 ięta, was wtańka, pomiędzy Prusij a sily
 z silny przybywajęce —
 Jak gęłby dyrekcyę Morę, więzi Korpus
 Generata Ramorino nieoprowadzał także
 sentie pomiędzy Austriję, Korpus Rocena
 Korpus Dydygura. który w każdym punkcie
 więzi, pryncypie mogli i sily przybywajęce
 z woltynia — Gęłby zaś ramiań sęga
 Generat Ramorino dopetint wydanego roz-
 kazu potęzowne wojska nasze wynoszące
 40. do 50 tysięcy ludzi i 100 dział, pędzityby
 spowodowali do rozmaitych operacyi strar-
 legicznych z którychby się pomysłnego
 spodziewać można skutku — Jakhol-
 wiek sacylowane powyżey rozkazy
 dowodnie przekonywają, iż Daku w ra-
 miarach dalszych działani militarych
 eate wojsko pod moim, a następnie pod
 Komendę Generata Dybinichiego będzie
 widziato podnieb, i pragnęto potęzownia
 weryfikich sęta naszych i do iakiego stop-
 nia wrexellie nasze staramia le sędyria
 sęłko miały dęzinosi, asędritem wosrabre
 podnieb, do Dania Opisu pomirętych sęte-
 gotow Morę potęzura, ku usprawiedliwieniu

awersowego sposobu widzenia na-
szego, wykazując zarazem iak Dalce
miejscowosc Wydanych rozkazow
w istniejszym i prawdziwym poloku
miejscowosci kosciolnych edesunka,
regubny sprawadliwy skutek. —
Gdy iak po stozeniu dowodowa Wojce
Jcha pmeremnie i obraniu generala
Pruskiego nacelnym Wodzem, roz-
poczęty sie negocyacje, w nowym
Dworze pod Szodlinem, i restantym
z strony marszalka Paszkiewicza
Generalem Berg - negocyacje te nie
miały innego celu iak szlyso kawar-
cie pilkomedzielnego kawierzenia bion
i wobnym pryzciem Wojcha naszego
w kralowicie dla potaczenia sie
z Durychem i Camarino —
Juz w dniu 13 Wnieszia r. z. po polow-
ceniu wyszedł innych komysji
wola urzadzania by uczynie stanowczy
potaczenia sil Raskych, po krewoszeniu
na adslajenie wlym celu swierdy szo-
ellina i sp. rozobrono sie robudwach
stron na wszystkie arlykuly proich.
Sowaney konwenyji: drobny szlyso
dygule szrezos szrezuy sie, kuni de.
markajiney byt uszere w Dyshuny
i od szego iak szrey wytuszczony szly

6
Generata i korawskiego wyharui do
Majono / uia marnuicy dla Woysha
Polkiego rped skadina w kraluwlui
idai si, maiego utoxone byty i bra-
nowato sylho podpisow; kudy lejulant
Marzatta Parhuwira Boulurhin
przyjedia do nowego Dworu a wiauwry
Generata Berg na stona kawiauwra
ego re korpus Generata Ramorino
w przydromym rozlat do Austryi - Jno.
W obraniu wiadomosci tej o klony woy-
was sylho domyslalismy si, Generat
Berg oswiadczyt re ohrymawury wley
chwili werwame od Marzatta spier-
nie idai si, musi do warszawy rped
przywienie lub nadezle oskplnia, w rgle-
stem uktadu kawieszenia bronii lecy-
rya. - Licz odleg wysylkie porupry-
nia Woysh. Proszytkit i natlypne nego-
cyacye uia marnuicy imney Dapnowi iah
sylho urychania kilhodnowego uszere zora,
cu by ostabiony korpus nasz obrzypy,
podem pmer wyztanego dla w obraniu
ratyfikowanego uktadu kawieszenia
bronii Generata Milberg, przytano nam
oskplna, odpowiad re uia w radnych
uktadach knawii mowy bylek uimorie,
cezar werwame bezwarunkowego Dama
suu

na Taske. — Dla poparcia powyrz
wiosku osytratem polneba, do lajcy
Lulay kopie wixey wytuskeronego kiku
pianego przez Generata skorawskiego
ialu komisarza wypraczonego do Me-
gocycy do Generata Bery, powidam
si, ocalnego, jak wyrey powedriano
po otrzymaniu wiadomosci o klesce
Generata Ramorino: i nowego Dwa
nu do warzawy, oraz odpowiedzi
Generata Bery na senke hit Generata
skorawskiego wstawany —

Pani Generala — skatem honor odekni
Ex. Dyjety, P. Generata i Dnia 5 Wresnia
r. 1804. Kacubay woda odkrylawsky sakoway
upowaznit mnie eke swiadczenia i
celem przekonania i wojskarska
Paczkiewiczka Dr. Druwanu o skerym
pyreniu porozumienia si, Moribay
do spolkowu do prowadzie mogto — po-
slanowid elafnosci sy powizje znak-
ne koryci wojenne Morerna linia
obronna wiepra przedstawiala, i pre-
slania naley proponowaney przez Wt.
Pana prowadzacy i foreflowa na Euro-
bin i Ramosi — i keli wicz isobnie
kawarie kawieszenia bronu edynie
od przyblania na punktl Senkalerato

9

skoro wie przechodziła kuściong
iż jedna takim miśluwie odłaj
kloraby, niedowalata ubonery i uita.
dy nasre z radowołniem obidwach
stom. Okwarly ten kroki postury sa
dowod ze nawet ruszerobuista istok
nych pomysli naszych golowi i istekmy
znasrey strony do wysytkiego co dy
nas kalere i nowre aneky i wstnymac
krowi rozlew i jmgim Pami Generale
zapewniemi P. d. Krodin. P. 19. Wresnia
1831. r. Generat Wrygady i podpisano
Morawski -

odpowiedzi - Pami Generale -

Celebratem w naczy Tit Panshi P. dnia
¹⁹ Wresnia i miatem honor pratoriji
Salowy Pami Marzathowi i Nactinc.
mu iudrowi Cesarzkiego wyszka. -
i wy Marzath. mi i powadnit mi i
i eskre do jmyi. ca proponowanego
ziand, gelyt i w curo crasu w beretku.
Secrumy i uptynyta vormowalb / 1 /
Marzath obrymat nappost uresyony
u klonym rollat kawidomionym
ie klorpus Polsh. e. w d. xony jmer
P. Amosino i budy jmer wyszka jolly
erone j / Generalow Prots i Posen
i krafcowikiego i i po kilka nichonyd.
nych ularekhasz i brouit si, w cile

okolo 10 Syrcy z bronia i laborem
do Galijski niedotawry aus iednego
okolucha preprawi na lewy breg
wisty - Wojska Austryackie i Guro
ty sie dla rozbicia Korpusu tego
a Balyzace Wojsk Propyjskich wstaly
o wystrat traktowy na granicy wbb.
Serwacyi - Waruna la okolow nose
powinno zapewnie spw hoy poludniowey
Polski - Tymczasem Generale zapewnie
nie id. P. podpucho / Generat. fr. de
Berg / Wawrowa 8 Wnecnia 831 r

- (1.) Swiadczanie do nastepito wshubely
cedzany Generata morawskiego kazuis
czego klazdu tego dla rytkiego ukonide
mia ruteladna -
- (2.) Generat Roth nie przesiedl byl granicy
i wroblewa polskiego i usznie na wotylum
su, znakdowat - przednia straz Kor
pusu tego w biele i do b. Syrcy
pod komendy Generata Wrospolskiego
ktazysza iustysza i Generatam Rosen
Wronza suta Gmerto okolo 16 do V
Syrcy podpuchoy zostata

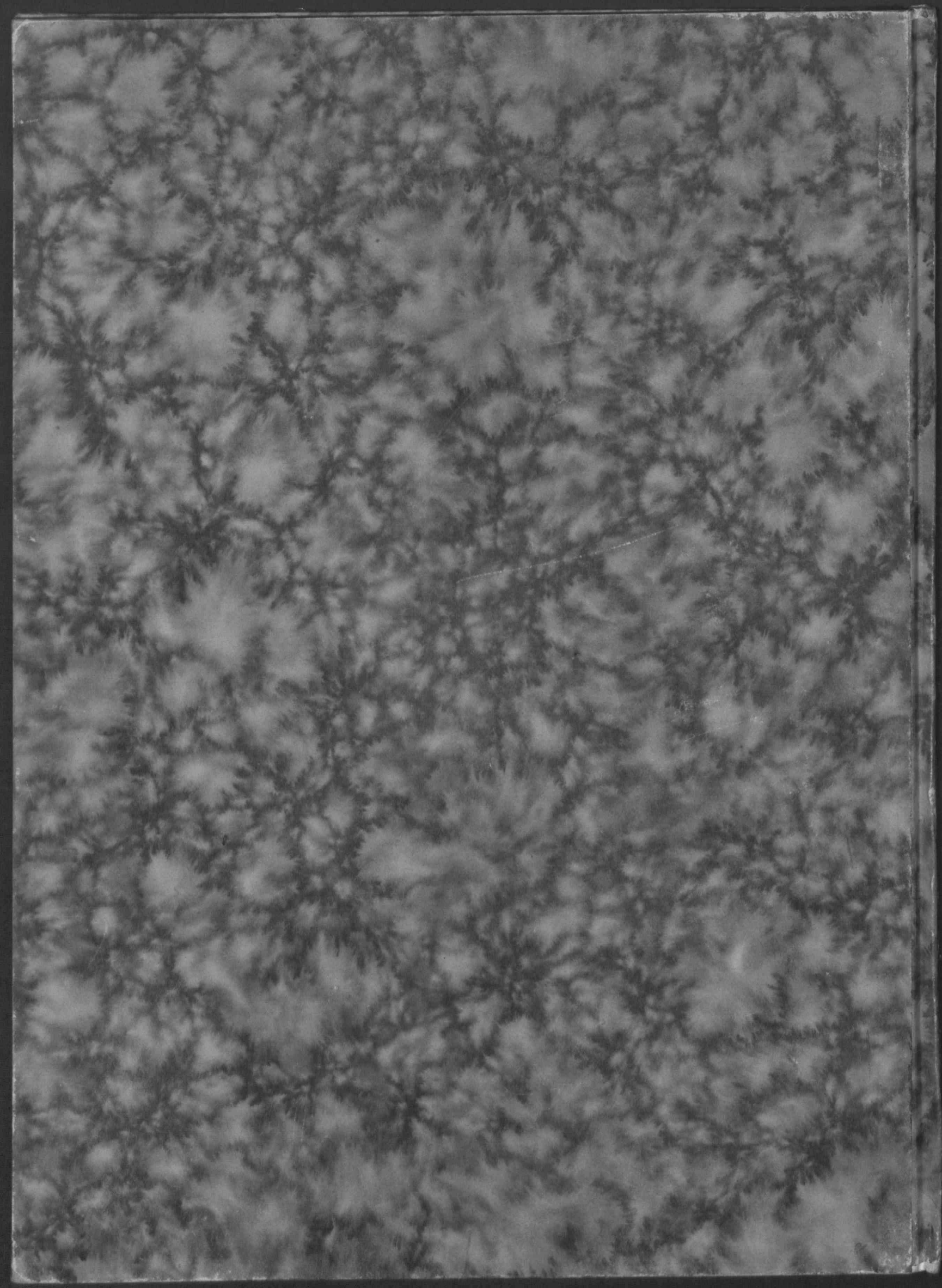
Wobec powyszera, Relacyaz
wshubnie su, od wshubnich
wshubnow, do historyi natery
Bazylicy ery mozi Tisknie pahn
Kolwicz

Kopieo Chodny 1831 r

prawd błonyby upowarmit Gene-
rata Premomino do wyprawienia
nia postusrenku i staćelnemu
wodrowi woyse Polskie i o'le nie
dojetnemi ludzielonych nu rozkarow
sprytoryto iiz do machymie doswid-
Teromych Mlysk - Wlozq Dnia
12 Sierpnia 1832 roku Matakow
ski Karimier -

Skanowanie i opracowanie graficzne na CD-ROM :

ul. Krzemowa 1

62-002 Suchy Las

www.digital-center.pl

biuro@digital-center.pl

tel./fax (0-61) 665 82 72

tel./fax (0-61) 665 82 82

Wszelkie prawa producenta i właściciela zastrzeżone.

Kopiowanie, wypożyczenie, oraz publiczne odtwarzanie w całości lub we fragmentach zabronione.

All rights reserved. Unauthorized copying, reproduction, lending, public performance and broadcasting of the whole or fragments prohibited.